

მიხეილ ნვერაკა

ალტერნატიული მემარჯვენე იდენტობის ფორმირება 2010-იანი წლების დასავლურ ინტერნეტსივრცეში

შესავალი

2010-იანი წლები არის დასავლეთში ალტერნატიული მემარჯვენეობის აღმოცენების პერიოდი, რომელიც ხშირ შემთხვევაში ასოცირდება ხოლმე მიგრაციულ კრიზისთან და ლიბერალური დემოკრატიის მიმართ უკმაყოფილებასთან. იმავე წლებში ხდება ერთგვარი აღმასვლა სოციალური ქსელების გამოყენების და, შესაბამისად, ინტერნეტსივრცეში იწყება მათ შორის პოლიტიკური დისკურსების შექმნა, რომელშიც ასევე ალტერნატიულ მემარჯვენეობას დიდი როლი ექნება.

2015 წელს, დონალდ ტრამპის საარჩევნო კამპანიის დაწყებასთან ერთად, უფრო და უფრო ნათელი ხდება ინტერნეტის, როგორც ეფექტური საინფორმაციო გამტარის, და, შესაბამისად, ეფექტური იდენტობის მანარმოებლის როლი. დონალდ ტრამპის საარჩევნო კამპანიას თან სდევს ინტერნეტსივრცეში, სოციალურ ქსელებში პარალელური პოლიტიკური კამპანია, რომელიც დიდ ზეგავლენას ახდენს მთლიანად დასავლურ პოლიტიკურ დისკურსზე. ამ პერიოდში ინტერნეტში იქმნება ალტერნატიული საინფორმაციო ველი, რომელსაც მოცემულ ტექსტში ვუნოდებ ალტერნატიულ მემარჯვენე საინფორმაციო ველს. მოცემული საინფორმაციო ველი, როგორც მკვლევრები უნოდებენ მას, შექმნის ეგრეთ წოდებულ *alt right pipeline/alt right rabbit hole*-ს, რომელშიც იგულისხმება ადამიანის გარკვეული ტიპის საინფორმაციო დამუშავება, როდესაც გარკვეული, შედარებით უფრო მსუბუქი მემარჯვენე ნარატივების მიცემით ადამიანისთვის, ამ ადამიანს უფრო და უფრო მეტად უბიძგებ, რომ ულტრამემარჯვენე ნარატივებისკენ წავიდეს, რაც, საბოლოოდ, იწვევს ადამიანის რადიკალიზაციას.

ალტერნატიული, მემარჯვენე საინფორმაციო ველი, შესაბამისად, იწყებს გარკვეულწილად კულტურის ტრანსფორმაციის პროცესს და ამიტომ არ არის გასაკვირი, როდესაც მოცემულ საინფორმაციო ველში (მეინსტრიმულ მემარჯვენე მედიასთან ერთად), იქმნება *culture wars*-ის ნარატივი, რომლის მიხედვითაც დასავლეთი იმყოფება კულტურული ომის პირობებში, რომელიც მიმდინარეობს თავად შიგნით დასავლეთში სხვადასხვა სოციოკულტურულ და იდეოლოგიურ ჯგუფებს შორის. მოცემული ტერმინი ჯერ კიდევ ბისმარკის პერიოდიდან მოდის *kulturkampf*, სადაც იგულისხმებოდა ბისმარკის დაპირისპირება კათოლიკურ ეკლესიასთან, თუმცა, დაახლოებით მეოცე საუკუნის მეორე ნახევარში, 60-იანი წლების კულტურული რევოლუციით უკმაყოფილო მემარჯვენე გარკვეული ჯგუფები იწყებენ მოცემული ტერმინის გაცოცხლებას ახალი მნიშვნელობით, სადაც კულტურული რევოლუციის და ტრადიციული კულტურის დაპირისპირების ნარატივი შემოდის. 80-იან წლებში მოცემული ნარატივის ერთ-ერთი გამავრცელებელი *E. Michael Jones* არ არის გასაკვირი, რომ არქმევს თავის ჟურნალს *Culture Wars* და ის უკვე უშუალოდ 2010-იან წლებში იწყებს მოცემული ნარატივის გავრცელებას ინტერნეტსივრცეში. თუმცა *E. Michael Jones* მხოლოდ ერთი მცირე ნაწილია იმ დიდი მოძრაობის, რომელსაც შეგვიძლია ალტერნატიული მემარჯვენე მოძრაობა ვუნოდოთ. თანამედროვე ამერიკული კულტურული ომების ნათლიად მიჩნეულია ენდრიუ ბრეიტბარდი, რომელიც არის დამაარსებელი *Bretibart Media*-ს და

რომლის სიტყვებიც კულტურული ომის წარმოების გარკვეულ თეორიულ ჩარჩოდ იქცევა: “Politics is downstream from culture”.

თუმცა მოცემულ სტატიაში მე ნაკლებად მაინტერესებს თავად პოლიტიკურ ველზე მოცემული პროცესები. ჩემი კვლევის საგანია ალტერნატიული მემარჯვენე დისკურსები ინტერნეტში და კულტურული ომის განვრცობა სოციალურ ქსელებში. Data&Society-ის კვლევის თანახმად, 2018 წელს ინტერნეტგებსაიტზე, იუთუბზე ერთ-ერთი ყველაზე ნახვადი პოლიტიკური კონტენტი იყო ალტერნატიული მემარჯვენე არხების მიერ წარმოებული. ამის ყველაზე კარგ მაგალითად მათ მოჰყავთ 2018 წლის მონაცემი, რომლის მიხედვითაც, ყველაზე პოპულარული პირდაპირ ეთერში (სტრიმით) გაშვებული ვიდეო იყო დებატი ორ ალტერნატიულ მემარჯვენე ინფლუენსერს შორის (რიჩარდ სპენსერი და სარგონი), რომლებსაც ლაივში უყურებდა 100 000 ადამიანი. ეს, რა თქმა უნდა, მხოლოდ ერთი მაგალითია. 2010-იანი წლების მეორე ნახევარში (განსაკუთრებით 2015 წლიდან), იუთუბი ხდება ჩვეულებრივი საინფორმაციო საბრძოლო ველი კულტურული ომისთვის, სადაც იწყებს ალტერნატიული მემარჯვენე ინფლუენსერების ქსელი თავისი რეალური ძალის ჩვენებას. სოციალური ქსელების უნიკალურ უნარს, რომ გახადოს ნებისმიერი ადამიანი ინფლუენსერი, ალტერნატიული მემარჯვენე ინტერნეტპერსონალიები საკმაოდ ეფექტურად გამოიყენებენ, რასაც მოჰყვება, გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, დასავლური სოციალური ქსელების საინფორმაციო პოლიტიკურ ველში მათი მკვეთრი გამოჩენა და დომინირება.

ალტერნატიულ მემარჯვენე საინფორმაციო ველში მოღვაწე აზრის შემქმნელები სხვადასხვა იდეოლოგიის არიან, დაწყებული ცენტრისტი ლიბერალებით, დამთავრებული ულტრანაციონალისტისტი რასისტებით. მთელი არსი ალტერნატიული ინტერნეტსივრცის არის ზუსტად ის, რომ მათი ერთმანეთთან ინტერაქცია და მათი სპეციფიკური ნარატივები ქმნის გარკვეული ტიპის ანტი-ისტებლიშმენტურ საერთო აზრის ქსელს. მოცემულ ჯგუფებში მე მოვიაზრებ, მაგალითად: Sargon of Akkad-ს (იგივე კარლ ბენჟამინი, რომელიც თავს აიდენტიფიცირებდა, როგორც კლასიკურად ლიბერალი), სტეფან მოლენიუს (ლიბერტარიანელი სოცმედია აქტივისტი), ბენ შაპიროს (კონსერვატორი), სტივენ ქრაუდერს (პოპულისტი, ნაციონალისტი), რიჩარდ სპენსერს (ულტრამემარჯვენე თეთრი ნაციონალისტი). მოცემული ჩამონათვალი მხოლოდ მცირე ჯგუფია იმ ადამიანებისა, ვიხეც მოცემულ სტატიაში ყურადღებას გავამახვილებ. მე სპეციალურად ვუსვამ ხაზს მათ იდეოლოგიურ მიკუთვნებულობებს, რათა მკითხველისთვის ნათელი გახდეს, თუ რამდენად მრავალფეროვანი ჯგუფები მოქმედებდნენ ალტერნატიულ მემარჯვენე ინტერნეტსივრცეში 2010-იან წლებში.

მოცემულ სტატიაში შევეცდები, ერთი მხრივ, გავაანალიზო ინტერნეტსივრცეში მოცემული ალტერნატიული მემარჯვენე საინფორმაციო ველის გაჩენა და ავსხნა, თუ როგორ ხდება, ზოგადად, მსგავსი კომპლექსური ინფლუენსერ ქსელების გაჩენა; მეორე მხრივ, უშუალოდ გავაანალიზებ მოცემული საინფორმაციო ველის მიერ წარმოებულ შედეგებს. შედეგებში ვგულისხმობ უშუალოდ ალტერნატიული მემარჯვენე ინფლუენსერების მიერ წარმოებული ნარატივების ანალიზს და მოცემული ალტერნატიული ნარატივების ზეგავლენას უშუალოდ აუდიტორიაზე, ანუ იმაზე, თუ როგორ იწარმოება ახალი ტიპის იდენტობა, მოცემულის ალტერნატიული მემარჯვენე საინფორმაციო ველის მიერ.

სტატია დაფუძნებულია მასმედიის, კულტურის და პოლიტიკის მიმართების და იდენტობის ფორმირების თეორიებზე. ამისთვის მნიშვნელოვანია იმ ტიპის თეორიული ჩარჩოს შერჩევა, რომელშიც მკაფიოდ იქნება განსაზღვრული ის, თუ რა არის მედია, როგორი მიმართებაა კულტურასა და პოლიტიკას შორის და როგორ ფორმირდება იდენტობა.

ნიკლას ლუმანის მედიათეორიის მიხედვით, რეალობა (სამყაროს აღქმა) იქმნება მედიის მეშვეობით, თუმცა მედია არ უნდა იყოს განხილული მხოლოდ როგორც შუამავალი, მედიატორი,

არამედ თავად ამ რეალობის მანარმოებელი. მოცემულ თეორიაში მნიშვნელოვანი როლი ენიჭება სისტემურ მიდგომას საინფორმაციო ველის მიმართ, რაც იმას ნიშნავს, რომ ჩვენ საინფორმაციო ველი უნდა განვიხილოთ, როგორც ბევრი სხვადასხვა ელემენტის ერთობლიობა, რომელიც შეიძლება ადამიანური განზრახვით არ იყოს შექმნილი ზემოდან ქვემოთ, არამედ მოცემული საინფორმაციო ველი იქმნება სისტემურად. თუ სხვა მედიათეორიებში მანიპულაციის ეჭვი (როგორც ნიკლას ლუმანი უწოდებს – *suspicion of manipulation*) თამაშობს დიდ როლს, მანიპულაციის ეჭვზე დაფუძნებული ის მედიათეორიები, რომლებიც მედიას განიხილავენ, როგორც ერთი კონკრეტული ადამიანთა ჯგუფის მხრიდან მეორეზე ზეგავლენის მოხდენის ხერხს. ნიკლას ლუმანის თეორია არის ანტიჰუმანისტური (სტრუქტურალიზმის ზეგავლენა), სადაც ადამიანის ავტონომიურობა არ არის სერიოზულად აღქმული, არამედ ნებისმიერი აქტორი, მოცემულ საინფორმაციო ველში, თავად არის სისტემის ნაწილი და სისტემა თავად აორგანიზებს აქტორს. მარტივად რომ ვთქვათ, ნიკლას ლუმანის მედიათეორიაში არ არიან ადამიანები, რომლებიც უკნიდან ჩუმად მართავენ მედიას, არამედ მედია არის სისტემა, რომელიც საკუთარ თავს ანარმოებს ავტონომიურად.

ჩემი სტატიისთვის გამოვიყენებ იმ წყაროებს და მასალებს, რომელიც მოიპოვება ინტერნეტში, რაც ლოგიკურია, ვინაიდან სტატიის მთავარი მიზანია ზუსტად ინტერნეტში წარმოებული დისკურსის ანალიზი. მოცემულ საკითხზე, ერთი მხრივ, იქნება გამოყენებული ის მასალა, რომელიც უშუალოდ თავად ჩემი კვლევის ობიექტია – 2010-იან წლებში შექმნილი ალტერნატიული მემარჯვენე საინფორმაციო ველი სოციალურ მედიებში. მეორე მხრივ, ის სტატიები და ნაშრომები, რომელიც ანალიზებს უშუალოდ მოცემულ საინფორმაციო ველს და მის გავლენას აუდიტორიაზე და, მთლიანად, პოლიტიკურ პროცესზე. ერთადერთი პრობლემა, რაც შეიძლება შეიქმნას, არის ის, რომ ბევრი მასალა სოციალურ მედიაპლატფორმებზე დღეს უკვე დაბლოკილია რადიკალური შინაარსის გამო, თუმცა ამ შემთხვევაშიც ინტერნეტარქივებში ან მეორად წყაროებში არის შესაძლებელი მოცემული მასალის მოძებნა.

კვლევის მიზანი. კვლევის მიზანია გაანალიზოს 2010-იანი წლების დასავლურ ინტერნეტ-სივრცეში წარმოებული ალტერნატიული მემარჯვენე ნარატივები. პირველ რიგში, როგორ ჩამოყალიბდა უშუალოდ ის ალტერნატიული მემარჯვენე ინტერნეტსივრცე, სადაც უკვე შესაბამისად იქმნებოდა გარკვეული ტიპის ახალი ნარატივები. მეორე მხრივ, უშუალოდ წარმოებული ნარატივების ანალიზი და მისი ზეგავლენის ამხსნელი თეორიების გაანალიზება.

მოცემული კვლევის აქტუალურობა, პირველ რიგში, გამოიხატება იმაში, რომ აღნიშნულ ალტერნატიულ მემარჯვენე ინტერნეტსივრცეში წარმოებული ნარატივები არის დღეს საკმაოდ მინსტრიმული მსოფლიოს უამრავ ნერტილში და განსაზღვრავს პოლიტიკურ დღის წესრიგს. მათ შორის საქართველოშიც მოცემული ნარატივები დაინსტალირდა და ვხვდებით უკვე ადგილობრივ პოლიტიკურ დისკურსშიც, რასაც, ბუნებრივია, მკითხველი თავად ნახავს, როდესაც უშუალოდ ნარატივების სპეციფიკის ანალიზზე გადავალ.

თავი 1. ალტერნატიული ინტერნეტსივრცე

ინტერნეტის უნიკალურობა მდგომარეობს მის ნაკლებად კონტროლირებადობაში და სიდიდეში. ინტერნეტი შეიცავს ზღვა მასალას, სადაც ნებისმიერ ადამიანს შეუძლია ნებისმიერი ინფორმაციის გაგება და ნებისმიერი ადამიანის მოსმენა (ბუნებრივია, რაც თავსდება ინტერნეტში). ისევე როგორც გუტენბერგმა გამოიწვია პოლიტიკურ კონტექსტზე კარდინალური ზეგავლენა, ასევე ინტერნეტიზაცია მკვეთრად ცვლის პოლიტიკურ კონტექსტს ზუსტად იმით, რომ ჩნდება უამრავი ალტერნატიული ინფორმაცია, რომელზეც წვდომა აქვს ყველა ინტერნეტმომხმარებელს. შესაბამისად, ინტერნეტიზაცია, როგორც მოვლენა, მკვეთრად ცვლის დასავლეთში არსებულ გარკვეულ საინფორმაციო წესრიგს, რომლის თეორიული ფორმულირებაც, ჯერ კიდევ მეო-

ცე საუკუნის პირველ ნახევარში, ამერიკელმა ჟურნალისტმა და მედიათეორეტიკოსმა ვალტერ ლიპმანმა მოახდინა. ლიპმანი იაზრებდა საზოგადოებრივი აღქმების პრობლემურობას და ამიტომ ის თვლიდა, რომ ფუნქციური დემოკრატიული სისტემის შექმნისთვის მნიშვნელოვანი იყო მედიას ეთამაშა სისტემის გეითქიფერობის როლი და შეექმნა თანხმობა მასებში. მოცემული სისტემა იდგა ტრადიციული მედიის გამოყენებაზე, თუმცა, ინტერნეტის გაჩენასთან ერთად, მოცემული სისტემა კითხვის ნიშნის ქვეშ დგება – ინტერნეტს აქვს უნიკალური უნარი ნებისმიერი მსურველისთვის პლატფორმის დათმობის და, შესაბამისად, იდეების გავრცელების, რაც ბუნებრივად აძლევს საშუალებას სხვადასხვა არასისტემურ კულტურულ და პოლიტიკურ ჯგუფებს, რომ მოცემული ახალი გამტარი გამოიყენონ საკუთარი ნებით. ზუსტად ასე ჩნდება ალტერნატიული მემარჯვენე ინტერნეტსივრცე 2010-იან წლებში სხვადასხვა სოციალურ მედიაში. მოცემული სივრცის გაჩენის საშუალებას იძლევა ახალი საინფორმაციო გამტარი ინტერნეტი. ეს იმის ფონზე, რომ, ინტერნეტის გაჩენასთან ერთად, არსებობდა გარკვეული ტიპის ოპტიმიზმი, როგორც გარდიანის სტატიაში არის ნახსენები, რომ მეტი და მარტივად წვდომადი ინფორმაცია გამოიწვევდა სოციალურ პროგრესს, თუმცა ინტერნეტის ზუსტად ეს ღიაობა გახდა ალტერნატიული მემარჯვენეობის შექმნის ერთგვარი საშუალება, რამაც საფრთხე შეუქმნა თავად ლიბერალურ დემოკრატიას, რომელიც ზუსტად ღიაობის პრინციპზე დგას.

სისტემური მიდგომის თანახმად, რომლის ერთ-ერთი მთავარი თეორიული შემქმნელი არის ნიკლას ლუმანი, მედია არ უნდა გავიაზროთ, როგორც ადამიანის მიერ განზრახ მანიპულირებული საშუალება, არამედ თავად მედიასისტემას აქვს თავისი სიცოცხლისუნარიანობა და ის მოქმედებს დამოუკიდებლად, ანუ სუბიექტის განზრახვა სისტემურ მიდგომაში არის მეორეხარისხოვანი. ანალოგიურად, როდესაც ვსაუბრობთ ალტერნატიულ მემარჯვენე ინტერნეტსივრცეზე, ის არ უნდა გავიგოთ, როგორც განზრახ შექმნილი რაიმე ერთობლიობა, სადაც ხდება მკვეთრი კოორდინირება, არამედ სხვადასხვა ელემენტის (ამ შემთხვევაში, სოცმედია პერსონების და აზრის შემქმნელების) გარკვეული ჯგუფი, რომელიც ქმნის გარკვეულ ერთიან მედიასივრცეს. მათი განზრახვები და მოტივაცია შესაძლოა სულაც არ იყოს საერთო – ამის კარგი მაგალითია ზუსტად ის, რომ მოცემულ ალტერნატიულ ინტერნეტსივრცეში მოღვაწე მთავარი აზრის შემქმნელები ერთმანეთისგან იდეოლოგიურად განსხვავებული ხალხი იყო: დაწყებული ცენტრისტი ლიბერალებით, დამთავრებული თეთრკანიანთა უპირატესობის მომხრე ნაციონალისტებით. მიუხედავად ამ სხვაობებისა, ისინი ქმნიან საერთო საინფორმაციო ველს, რისთვისაც მნიშვნელოვანია გაცეთ კითხვას პასუხი, თუ რანაირად ხდება საერთო წერტილის პოვნა მოცემულ ინტერნეტაქტორებში. ამ მოცემულობის ყველაზე კარგი ნიმუში შეგვიძლია ვნახოთ Data&Society-ის 2018 წლის კვლევაში, რომელშიც ილუსტრირებულია სხვადასხვა იდეოლოგიის პერსონების გადაკვეთის წერტილები. მოცემულ ფიგურაზე აღნიშნულია მედიაპერსონალიის ორი მიკროქსელი. პირველი ქსელი (წითლად) არის დეივ რუბინი (ცენტრისტი), კარლ ბენჟამინი – Sargon of Akkad (კლასიკური ლიბერალი) და კოლინ რობერტსონი – Millennial Woes (თეთრი ნაციონალისტი). დეივ რუბინს და კარლს ჰქონდათ გადაკვეთა (გადაკვეთაში იგულისხმება ნებისმიერი ფორმის ინტერაქცია, ინტერვიუ, დებატი, კოლაბორაცია) და ასევე კარლს ჰქონდა ინტერაქცია კოლინთან. მარტივად რომ ვთქვათ, ეს არის ერთი მარტივი სივრცის ქსელი, სადაც, პირობითად, მე რომ ვნახო დეივ რუბინის უვნებელი კონტენტი, ძალიან მარტივია, რომ აღმოვჩნდე კოლინის რადიკალურ ინტერნეტსივრცეში, ზუსტად იმის გამო, რომ მათ შექმნეს ეს საერთო გადაკვეთები. მოცემულ ინტერნეტპერსონებს გააჩნიათ ერთმანეთისგან განსხვავებული იდეოლოგიური საფუძვლები და მოტივაციები, თუმცა ზუსტად მათი ინტერაქციები ერთმანეთთან (სხვა თავებში ვნახავთ მათ ნარატიულ გადაკვეთებსაც) ქმნის მოცემულ ალტერნატიულ მემარჯვენე ინტერნეტსივრცეს.

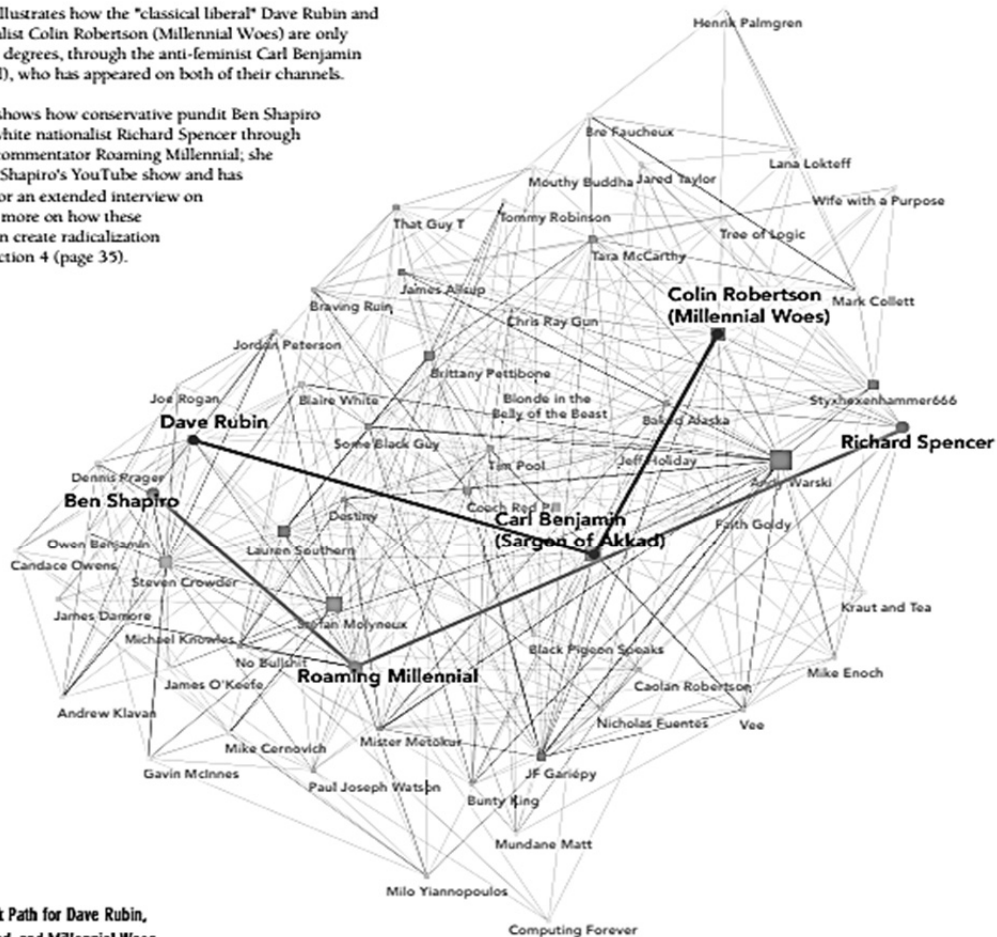
Fig. 1 (detail)

AIN NETWORK PATHS

These graphs show examples of collaborative connections between influencers of differing ideologies and how these collaborations can create pathways to radicalization.

Network Path 1 illustrates how the "classical liberal" Dave Rubin and the white nationalist Colin Robertson (Millennial Woes) are only separated by two degrees, through the anti-feminist Carl Benjamin (Sargon of Akkad), who has appeared on both of their channels.

Network Path 2 shows how conservative pundit Ben Shapiro is connected to white nationalist Richard Spencer through the vlogger and commentator Roaming Millennial; she has appeared on Shapiro's YouTube show and has hosted Spencer for an extended interview on her channel. For more on how these collaborations can create radicalization pathways, see Section 4 (page 35).

Focus: Network Path for Dave Rubin, Sargon of Akkad, and Millennial Woes
To read more about Network Path 1, see page 12.

Focus: Network Path for Ben Shapiro, Roaming Millennial, and Richard Spencer
To read more about Network Path 2, see page 13.

ანალოგიურად არის მეორე ქსელი (სტაფილოსფერი) – ბენ შაპირო (კონსერვატორი), Roaming Millennial (თეთრი ნაციონალისტი) და რიჩარდ სპენსერი (თეთრი ნაციონალისტების ერთ-ერთი ლიდერი). მიუხედავად იმისა, რომ, პირობითად, ბენ შაპიროს მკვეთრად მიუღებელი პოზიციები აქვს თეთრკანიანთა ნაციონალიზმის მიმართ (ის წარმოადგენს მეინსტრიმულ კონსერვატიულ ფლანგს), მათი გადაკვეთები ასევე ქმნის საერთო სივრცეს, რაც მოცემული ნებისმიერი ინტერნეტპერსონის მაყურებელს ბუნებრივ გზას უხსნის ზემოთ აღნიშნული სხვა ინტერნეტპერსონის კონტენტამდე. ალტერნატიული მემარჯვენე ინტერნეტსივრცე მსგავსი მიკროქსელების ერთობლიობით იქმნება და ეს არის მოცემული სივრცის სპეციფიკაც. როდესაც თეორი-

ულ ჩარჩოდ გამოვყოფ ნიკლას ლუმანის მედიათეორიას, მოცემული ემპირიული მასალა არის ყველაზე კარგი მაგალითი იმისა, თუ როგორ ქმნის მედიასისტემა საკუთარ თავს, ყველანაირი კოორდინაციის და ფარდის უკან მანიპულაციის გარეშე.

თავი 2. ალტერნატიული მემარჯვენე ნარატივები

უკვე ვისაუბრე უშუალოდ ალტერნატიული მემარჯვენე ინტერნეტსივრცის ჩამოყალიბებაზე, მის შემადგენელ ელემენტებზე და სპეციფიკაზე. მნიშვნელოვანია ახლა გაანალიზდეს ის მესიჯები და ნარატივები, რაც მოცემულ სივრცეში იქმნება და ვრცელდება. ასევე მნიშვნელოვანია ვიცოდეთ ის, სხვადასხვა ინტერნეტაქტორის მიერ გაუქმებული მესიჯები, რადიკალური თუ რბილი, როგორ ებმის ერთმანეთს და როგორ ყალიბდება ე.წ. „ალტერნატიული მემარჯვენე მილსადენი“. ნარატიული ანალიზის დროს, ყურადღებას არ გავამახვილებ კონკრეტულ სიტყვებზე და წინადადებებზე და არ ჩავუღრმავებები ზედმეტად მათ, როგორც ტრადიციულ ნარატიულ ანალიზში კეთდება ეს ყველაფერი, არამედ გავამახვილებ ყურადღებას იმაზე, თუ თავად კონკრეტული ინტერნეტკონტენტი, როგორც მთლიანობა (მაგალითად, ვიდეო), ჯამურად საერთო სურათში რა ისტორიას ჰყვება და რა სახეხატებს და პერსონაჟებს ქმნის. დავინყებ შედარებით უფრო რბილი ნარატივებით, რაც დამახასიათებელი იყო ალტერნატიული მემარჯვენე ინტერნეტსივრცისთვის 2010-იან წლებში და, ფაქტობრივად, საიდანაც იწყებოდა ალტერნატიულ მემარჯვენე მილსადენში გავლა. ეს ნარატივები არის უფრო მეტად ზომიერი და, ვისაც და რასაც აკრიტიკებს, წარმოაჩენს რადიკალურად და ირაციონალურად.

მოცემულ ნარატივებში ოპონენტი წარმოდგენილია არა როგორც პოლიტიკური მტერი ან რაიმე კონკრეტული კონსპირატორული ჯგუფის ნაწილი, რომელიც წარმოადგენს ეგზისტენციალურ საფრთხეს, არამედ როგორც მკვეთრად განსხვავებული პოლიტიკური ოპონენტი, რომელიც არის სუფელი, აგრესიული, მავნე და ემოციური. ერთ-ერთი ასეთი ნარატივი/სახე არის რადიკალი მემარცხენის ან SJW-ის სახეხატი, ერთგვარი სტერეოტიპი, რომელიც იქმნება მოცემულ ინტერნეტსივრცეში, სადაც წარმოდგენილია, ხშირ შემთხვევაში, ირაციონალური, ემოციური და, ზოგჯერ, არასტანდარტული იერსახის მქონე ლიბერალის/მემარცხენის სტერეოტიპი, რომელსაც „ანადგურებს“ (არგუმენტირებულად) რაციონალური მონინალმდეგე (რომელიც არის ხშირ შემთხვევაში მემარჯვენე, ლოგიკური, რაციონალური). ასევე რბილ/ზომიერ ნარატივებში შესაძლებელია შევიყვანოთ თანამედროვე ფემინისტის და ფემინიზმის სტერეოტიპის შექმნა. მოცემულ ნარატივში თანამედროვე ფემინიზმი (მესამე ტალღის ფემინიზმი) წარმოდგენილია, როგორც ანტიინდივიდუალისტური და არაადეკვატური. მესამე ტალღის ფემინიზმი მოცემულ ნარატივში არ ემსახურება ქალის ემანსიპაციას, არამედ საზოგადოების დეკომპოზიციას და დაყოფას. ისევე როგორც SJW, თანამედროვე ფემინისტის წარმოდგენილია, როგორც ემოციური, ირაციონალური, სუფელი და უშნო, რითაც იქმნება შესაბამისი სახე. ასევე ზომიერ ნარატივებში შეგვიძლია შევიყვანოთ ისლამის, როგორც დასავლური ცივილიზაციისთვის შეუსაბამო და საფრთხის შემქმნელი რელიგიის, ნარატივი და ასევე იმიგრანტების ნეგატიური სახე, რომლებიც, ხშირ შემთხვევაში, არიან დანახულები, როგორც კრიმინალები და მავნეები დასავლური საზოგადოებისთვის.

ალტერნატიულ მემარჯვენე შუალედურ ნარატივებში მე მოვიაზრებ იმ ტიპის ნარატივებს, რომლებიც, ერთი მხრივ, იზიარებენ ზემოთ აღნიშნულ ზომიერ ნარატივებს, როგორც ფაქტებს და მოცემულობებს, თუმცა, მეორე მხრივ, შედიან უფრო მეტ სიღრმეში და მოცემულ ფაქტებს კონკრეტულ მიმართულებას აძლევენ – ისინი ასახელებენ კონკრეტულ კონსპირატორულ მიზეზს, თუ საიდან იქმნება მათ ნარატივში არსებული მტრული მავნე იდეოლოგია (მემარცხენეობა, ფემინიზმი, გენდერის პოლიტიკა და სხვა). ერთ-ერთი ნარატივი, რომელიც შეგვიძლია შევიყ-

ვანოთ ზომიერი ნარატივების კლასში, არის „კულტურული მარქსიზმის“ ნარატივი, რომლის მიხედვითაც, მეოცე საუკუნის მეორე ნახევარში, მარქსიზმი, ტრანსფორმირებული და რევოლუციური კლასი, მუშათა კლასიდან გადავიდა სხვადასხვა ჩაგრულ და მოწყვლად იდენტობის ჯგუფებზე, როგორებიც არიან ეთნიკური, რელიგიური და რასობრივი უმცირესობები, ლგბტ თემის წარმომადგენლები და ქალები. მოცემულ ნარატივში, კულტურული მარქსიზმი არის წარმოდგენილი, როგორც მთავარი იდეოლოგიური მიზეზი დასავლური ღირებულებების შესუსტების. ასევე შუალედურ ნარატივებში შეგვიძლია შევიყვანოთ „ფრანკფურტის სკოლის“ ნარატივი, რომლის მიხედვითაც ფრანკფურტის სკოლის თეორეტიკოსებმა მიზანმიმართულად შეიმუშავეს შესაბამისი კონცეფციები და იდეები (რასაც ჯამურად ეძახიან კულტურულ მარქსიზმს), რაც ვნებს დასავლურ კულტურას.

რადიკალური ნარატივები არის იმ ტიპის ნარატივები, რომლებიც, ერთი მხრივ, იზიარებენ ზომიერ ნარატივებში წარმოდგენილ ფაქტებს და, მეორე მხრივ, შუალედურ ნარატივებს თავის ლოგიკურ საბოლოო სახეს აძლევენ – ანუ კრავენ. რადიკალური ნარატივების ერთ-ერთი გამორჩეული ნაწილი არის „ებრაული ლობის“ ნარატივი, რომლის მიხედვითაც, ებრაელები მიზანმიმართულად ცდილობენ, შესაბამისი პოლიტიკის და თეორიების ლობირებით, დასავლური ცივილიზაციის განადგურებას. ასევე არის „თეთრკანიანთა გენოციდის“ ნარატივი, რომლის მიხედვითაც, დასავლეთში დღეს არსებული კულტურა და პოლიტიკა მიზანმიმართულად ებრძვის დასავლურ თეთრკანიან მოსახლეობას შესაბამისი საიმეგრაციო, კულტურული, მედია, განათლების და სხვა პოლიტიკების წარმოებით.

ეს მხოლოდ მცირე ჩამონათვალია ზომიერი, შუალედური და რადიკალური ნარატივების, თუმცა მნიშვნელოვანი.

მოცემულ ტექსტში დავახასიათე სამი ტიპის ნარატივი, რომლების დიფერენცირებაც მოვახდინე, როგორც ზომიერი, შუალედური და რადიკალური. ჩემი მიზანია, მოცემული ტიპის ნარატივები დავაკავშირო ერთმანეთთან ისე, რომ მკითხველისთვის გასაგები იყოს, რატომ არის დაკავშირებული ერთმანეთთან ეს თითქოს ერთმანეთისგან დაშორებული ნარატივები. მოცემულ ტექსტში ნახსენები სოციალური მედიის ინფლუენსერების დიდი ნაწილი ერთმანეთთან საერთოდ არ არის დაკავშირებული პირდაპირ და მეტიც, მათ დიდ ნაწილს ერთმანეთის მიმართ ღია ანტიპათია გააჩნია. თუმცა, სისტემური მიდგომის (ნიკლას ლუმანი) თანახმად, მედიასივრცე არის თავისთავად ქმნადი, რაც იმას ნიშნავს, რომ მედიასისტემას არ აინტერესებს სუბიექტის განზრახვები და მიზნები, სუბიექტის მიერ გაჟღერებული ნარატივები; საკუთარ სიცოცხლისუნარიანობას იძენენ, როგორც კი ისინი საინფორმაციო ველში შედიან. მოვიყვანოთ ზემოთ აღნიშნული რამდენიმე ნარატივი და დავაკავშიროთ ისინი ერთმანეთთან. მაგალითად, ბენ შაპიროს ან ჯორდან პიტერსონის მიერ ნარატიულად შექმნილი სახე SJW-სი (სოციალური სამართლიანობისთვის მებრძოლის), რომელიც არის არალოგიკური, არაადეკვატური, ემოციური და რადიკალურად მემარცხენე ტიპაჟი. შემდგომ მოვიყვანოთ მაგალითი უკვე შუალედური ნარატივებიდან „კულტურული მარქსიზმის“ და „ფრანკფურტის სკოლის“, რაც არის ერთგვარი დიაგნოზი ზომიერი ნარატივების. თუ ზომიერ ნარატივებში ეს ყველაფერი ცუდი, რაც „დასავლეთს“ სჭირს, არ არის ახსნილი, თუ საიდან გამომდინარეობს, უკვე შუალედურ ნარატივებში ჩვენ ვხვდებით ამ ამხსნელს და ერთ-ერთი ასეთი ამხსნელი არის „კულტურული მარქსიზმი“ და „ფრანკფურტის სკოლა“, როგორც გამომწვევი დასავლეთის დეგრადაციის და მათ შორის SJW ტიპაჟის შემქმნელი. ბოლოს კი მოვიყვანოთ მაგალითი რადიკალური ნარატივებიდან. მაგალითად, მაიკ ენოქის ნარატივი იმის შესახებ, რომ ებრაული ლობი მიზანმიმართულად ქმნიდა მეტანარატივებს თეთრკანიანების წინააღმდეგ. მარტივად რომ დავანყოთ: SJW (ზომიერი ნარატივი), „კულტურული მარქსიზმი“ და „ფრანკფურტის სკოლა“ (შუალედური ნარატივი), ებრაული ლობი, რომელიც მიზანმიმართულად

ცდილობს დასავლეთის განადგურებას (რადიკალური ნარატივი). SJW არის სახე დასავლურ ტრადიციულ ღირებულებებთან მებრძოლი აქტივისტის; კულტურული მარქსიზმი ის იდეოლოგიაა, რომელიც ვრცელდება დასავლური ტრადიციული ღირებულებების წინააღმდეგ; ფრანკფურტის სკოლა, როგორც ადგილი, სადაც იქმნება კულტურული მარქსიზმი; ებრაული ლობი, რომელიც მიზანმიმართულად ანადგურებს დასავლეთს. ბოლო ნაწილი იმით არის საინტერესო და იმით ებმება სხვებს, რომ ფრანკფურტის სკოლის წარმომადგენლები იყვნენ ეთნიკურად ებრაელები. ეს ერთი შემკვერელი მაგალითი კარგი ილუსტრაციაა იმისა, თუ როგორ შეიძლება გადაებას ერთმანეთს ერთმანეთთან თითქოს დაუკავშირებელი ნარატივები და ქმნიდეს ერთგვარ „მილსადენს“, რისი მეშვეობითაც შესაძლებელი იქნება რადიკალიზაცია იმ ადამიანის, ვინც მოცემულ ნარატივებს აითვისებს და მთლიანობაში მიიღებს საკმაოდ ტოქსიკურ ალქმას სამყაროსი. მოცემულს შეგვიძლია ვუნოდოთ „გრანდ ნარატივი“. მოცემული კონცეფცია შექმნა ფრანგმა ინტელექტუალმა ჟან-ფრანსუა ლიოტარმა და აღნიშნავს გარკვეულ შეჯამებას ან შეერთებას სხვადასხვა ნარატივის, რომლებიც ქმნიან ერთ გარკვეულ ალქმულ რეალობას. შესაბამისად, შევეცდებით, ნარატივების კლასიფიკაციის და მათი მიმართების დადგენის შემდგომ, ვაჩვენოთ, თუ რა თეორიები შეიძლება ხსნიდეს მოცემული ნარატივების და გრანდნარატივის წარმოშობას და გაფორმებას. ჩემთვის საინტერესოა ის, თუ როგორ ინსტალირდება ეს ყველაფერი აუდიტორიაში და ასევე, რა ზეგავლენას ახდენს ის უშუალოდ მათზე.

თავი 3

ალტერნატიულ მემარჯვენე სივრცეში წარმოებული ნარატივების ამხსნელი თეორიები

2021 წლის მაისში, იუთუბერმა Adam Something-მა გამოაქვეყნა ვიდეო, სახელწოდებით “How I Escaped the Alt-Right”, სადაც ის ჰყვება თავის გამოცდილებაზე, თუ როგორ ჩამოუყალიბდა ალტერნატიული მემარჯვენე იდენტობა, გარკვეული კონტენტის ეტაპობრივი მოხმარების შედეგად იუთუბზე. ის თხრობას იწყებს იმით, თუ რითი იყო დაინტერესებული თავდაპირველად; ეს არის იუთუბ ათისტების კონტენტი, სადაც ძირითადად წარმოდგენილია დებატები მორწმუნეებთან და არგუმენტაცია მათ წინააღმდეგ. მისი თქმით, დაახლოებით 2010-იანი წლებიდან ჩნდება ახალი კონტენტი იუთუბზე, რომელიც იწყებს კრიტიკას ისლამის და ფემინისტების და ის ხდება უფრო და უფრო რადიკალური. მაგალითად, ფემინისტების დაცინვა (ან SJW-ების) ნელ-ნელა გადაიქცა ნარატიულად ბევრად უფრო რადიკალურად და თუ აქამდე ისინი მხოლოდ დასაცინები იყვნენ, შემდგომ უკვე ისინი წარმოადგენდნენ ეგზისტენციალურ საფრთხეს მთლიანად საზოგადოებისთვის. მოცემული ნარატივის რადიკალიზაცია ხდება, ერთი მხრივ, იმ სოციალურ მედია-ინფლუენსერებში, რომლებსაც თავად Adam Something იყენებდა და ამასთან ერთად, არსებულ კონტენტ კრეატორებთან ის ნახულობდა მსგავს ახალ ნარატივებს. ერთ-ერთი ასეთი იუთუბ ინფლუენსერი იყო Sargon of Akkad, რომელიც პოზიციონირებდა, როგორც კლასიკურად ლიბერალი და სკეპტიკოსი, რომლის გავლენის ქვეშაც მოექცა Adam Something. ნარატივი იმდენად რადიკალური გახდა, რომ ის ეჩხებოდა ისეთ იუთუბ კონტენტს, სადაც იყო ნაჩვენები, თუ SJW-ები და ფემინისტები როგორ ჩაგრავენ ადამიანებს, რომლებიც განსხვავებულ აზრს გამოხატავდნენ, რაც ბუნებრივად იწვევდა მასში აღშფოთებას. მოცემული ალქმა სამყაროსი მას უფრო და უფრო უბიძგებდა პოლიტიკურად მემარჯვენე პლატფორმისკენ და ერთადერთი გზა ამის წინააღმდეგ იყო კონსერვატიზმი. მოცემული მაგალითი მხოლოდ ერთი, შედარებით რბილი მაგალითია იმისა, თუ როგორ ხდება ეტაპობრივი რადიკალიზაცია. რბილ მაგალითს იმიტომ ვუნოდებ, რომ Adam Something არ გასულა უფრო მეტად რადიკალურ, მაგალითად, ანტისემიტურ კონტენტზე, რასაც შესაძლოა ზეგავლენა მოეხდინა მის იდენტობაზე, თუმცა ის ცენტრისტული ლიბე-

რალური ათვისებული მდგომარეობიდან გადავიდა მკვეთრად კონსერვატიულ ანტიპროგრესულ იდეებზე. მოცემულ ვიდეოში ის ასევე ამბობს, თუ როგორ გამოვიდა ამ ალტერნატიული მემარჯვენე ცნობიერებიდან, რაც მოცემული სტატიის პირობებში არ არის ჩემი კვლევის საგანი. ბევრად უფრო რადიკალური მაგალითი არის **Caleb Cain**-ის, იუთუბერის, რომელიც ბოლომდე რადიკალიზდა ალტერნატიული მემარჯვენე ნარატივებით, მიუხედავად იმისა, რომ მან მხოლოდ **Self-help** კონტენტის ყურებით დაიწყო. ის ინტერვიუში საუბრობს იმაზე, თუ როგორ ხდება ჯერ ლიბერტარიანელობიდან კონსერვატორი, იმის გამო, რომ ბენ შაპიროს და სტივენ ქროუდერის კონტენტს მოიხმარდა. თუმცა შემდგომ ის საუბრობს იმაზე, თუ როგორ ეცნობა **Lauren Southern**-ის კონტენტს, რომელიც ბევრად უფრო რადიკალურია და დაფუძნებულია დასავლური ცივილიზაციის განადგურების კონსპირაციაზე, რაც გულისხმობს ფემინიზმის, იმიგრაციის, ლიბერალების და ჯორჯ სოროსის გავლენას. ამის შემდგომ კი ის იწყებს თეთრკანიანი ნაციონალისტური კონტენტის მოხმარებას, რომელიც ალგორითმის მეშვეობით მას ბუნებრივად რეკომენდაციებში ხვდება, სადაც საუბარია იმაზე, თუ თეთრკანიანების ჩანაცვლება როგორ ხდება მიგრანტების „ურდობით“. მისი თქმით, ის თავიდან ვერ ამჩნევდა მოცემული ნარატივების რადიკალურ ბუნებას, მანამ, სანამ ყველაზე რადიკალურ კონტენტს არ გაეცნო, როგორც არის, მაგალითად, ებრაელების კონსპირაციები და ის, რომ დასავლური ღირებულებები არის თეთრკანიანების ღირებულებები და მსგავსი (მაგალითად მას მოჰყავს ჯარედ ტეილორი, რომელიც ვახსენეთ უკვე რადიკალურ ნარატივებში). **Caleb Cain**-იც გამოვიდა ალტერნატიული მემარჯვენე ზეგავლენისგან და ნიუ იორკ თაიმსში მისი ისტორია მოყოლილია სტატიაში სახელწოდებით **“The Making of a Youtube Radical”**. მოცემული ორი მაგალითის საფუძველზე შეგვიძლია გავიაზროთ ალტერნატიული მემარჯვენე მილსადენის თეორია. **Data and Society**-ის ანგარიშში მკვლევარი რებეკა ლევისი ზუსტად განსაზღვრავს იუთუბ კავშირების ამ ქსელს და ასახელებს მას – **“Alternative Influence Network”**. მიუხედავად იმისა, რომ განსხვავებულია მათი რწმენითა და სტილით, ინტერნეტში ცნობილი ადამიანების, მეცნიერების, კომიკოსებისა და ექსპერტების ეს ასორტიმენტი იზიარებს კოლექტიურ ზიზლს პროგრესული პოლიტიკის მიმართ. ამ წითელი ძაფით გაერთიანებული და 81 არხზე 65 ინფლუენსერისგან შემდგარი ეს სამყარო საკმარისად დიდია იმისთვის, რომ ლევისმა აღწეროს ის, როგორც „სრულად მოქმედი მედიასისტემა“ (ფიგურა N2).

მოცემული ფიგურა კარგად აჩვენებს, თუ რამხელა მედიაქსელს ქმნის ალტერნატიული მემარჯვენე ინტერნეტსივრცე, სადაც სხვადასხვა პოლიტიკური პოზიციის ინფლუენსერები ქმნიან ერთ დიდ მემარჯვენე ალტერნატიულ საინფორმაციო ველს, სადაც ძალიან მარტივია ზომიერი ნარატივიდან მაყურებელმა მიაგნოს შუალედურ და რადიკალურ ნარატივებს, მხოლოდ იმის ხარჯზე, რომ მოცემულ კონტენტკრეატორებს აქვთ ერთმენეთთან კომუნიკაციური გადაჯაჭვის დიდი ქსელი. მოცემული სისტემა ხელს უწყობს ალტერნატიული მემარჯვენე მილსადენის თეორიის უფრო მეტად გამყარებას, სადაც რიგითი მაყურებელი ნელ-ნელა, ზომიერი ნარატივიდან იწყებს უფრო და უფრო მეტ რადიკალიზაციას. ბუნებრივია, მილსადენის თეორია ჩვენ არ გვეუბნება იმას, რომ, თუ ზომიერ ალტერნატიულ მემარჯვენე ნარატივებს აითვისებს ადამიანი, ის ავტომატურად რადიკალიზდება, თუმცა ზომიერი ნარატივიდან გადასვლა შუალედურ და შემდგომ რადიკალურზე არის ერთგვარი შესაძლებლობა, რომელიც ეძლევა ნებისმიერ მაყურებელს, რომელიც შეაბიჯებს მოცემულ ალტერნატიულ მემარჯვენე ინტერნეტსივრცეში. იუთუბის ალგორითმის და მოცემული კონტენტკრეატორების ურთიერთქმედებების საფუძველზე, მოცემული დაქსელილი სისტემა არის საშუალება რადიკალიზაციის და მოცემული რადიკალიზაცია 2010-იანი წლების ინტერნეტსივრცეში საკმაოდ ინტენსიურად ხდებოდა. შინაარსი, რომელიც მოიცავს ალტერნატიულ მემარჯვენე მილსადენს, წარმოუდგენლად მრავალფეროვანია. დაწყებული ისლამოფობიიდან, რეპროდუქციის მაჩვენებლებამდე, საიმიგრაციო დებატებამდე ან ფემინისტების „გა-

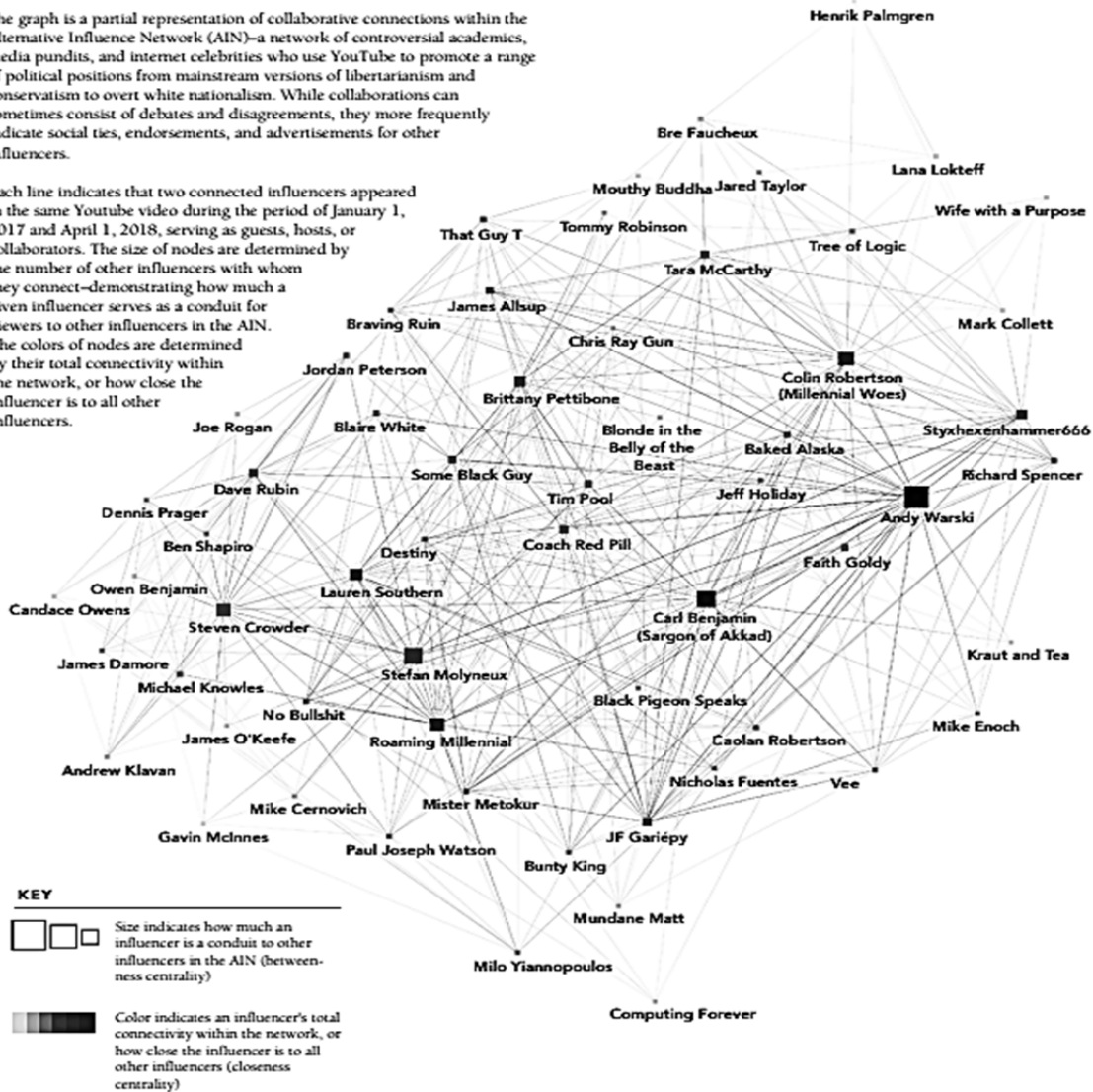
Fig. 1

THE ALTERNATIVE INFLUENCE NETWORK ON YOUTUBE

GUEST APPEARANCES ON THE NETWORK FROM JANUARY 1, 2017 THROUGH APRIL 1, 2018

The graph is a partial representation of collaborative connections within the Alternative Influence Network (AIN)—a network of controversial academics, media pundits, and internet celebrities who use YouTube to promote a range of political positions from mainstream versions of libertarianism and conservatism to overt white nationalism. While collaborations can sometimes consist of debates and disagreements, they more frequently indicate social ties, endorsements, and advertisements for other influencers.

Each line indicates that two connected influencers appeared in the same Youtube video during the period of January 1, 2017 and April 1, 2018, serving as guests, hosts, or collaborators. The size of nodes are determined by the number of other influencers with whom they connect—demonstrating how much a given influencer serves as a conduit for viewers to other influencers in the AIN. The colors of nodes are determined by their total connectivity within the network, or how close the influencer is to all other influencers.

ნადგურებამდე“, იდეების ფართო სპექტრია. ერთი რაიმე საინფორმაციო ძაფის ნაცვლად, არსებობს მთელი რიგი საკითხები, რომლებშიც უნდა ჩაყვინთოთ და იდენტიფიცირდეთ. თუმცა, როგორც ლუისმა აღნიშნა, სისტემა იდეოლოგიურად შეკრულია და, იუთუბის მახასიათებლების გათვალისწინებით, ტექნიკურადაც შეკრულია. ამ საინფორმაციო ველში არ არსებობს ნიშანი, რომელიც მიუთითებს ერთი იდეოლოგიიდან მეორეზე გადასვლას, რომელიც არის სწორხაზოვანი. შემდეგი ვიდეო ავტომატურად ირთვება, შემდეგი კომენტარი ავტომატურად ნაჩვენებია, შემდეგი ვიდეო რეკომენდებულია. რეკომენდაციების წესებიდან გამომდინარე, თითოეული ვიდეოს შინაარსი უნდა იყოს ნაცნობი მაყურებლისთვის, შემოთავაზებული მომხმარებლის წინა ვიდეო-

ბის ყურების ისტორიიდან, მაგრამ ასევე ახალი, რაც ჯერ არ არის მოხმარებული და რომელიც არის შინაარსობრივად დაკავშირებული რალაცით მაინც. ამრიგად, მიუხედავად იმისა, რომ ეს ბილიკები/გზები შეიძლება ჩანდეს და განსხვავდებოდეს, ისინი საბოლოოდ აცილებენ მომხმარებელს ამ მილსადენის გასწვრივ. ზუსტად ამას ჰქვია ალტერნატიული მემარჯვენე მილსადენი, რომელიც არ არის ერთგზიანი, არამედ მრავალმხრივი, თუმცა, ყველა შემთხვევაში, წინ გზა მიდის რადიკალიზაციისკენ, რა თქმა უნდა, თუ თავად მაყურებელი რჩება მოცემულ ალტერნატიულ მემარჯვენე ინტერნეტსივრცეში და აგრძელებს იმავე შინაარსების კონტენტის მოხმარებას.

მნიშვნელოვანია კიდევ ერთხელ გავიხსენოთ თეორიული ჩარჩო. ნიკლას ლუმანის მედიის თეორიის თანახმად, მედია არის სისტემა, რომელსაც აქვს დამოუკიდებელი სიცოცხლისუნარიანობა, ეს კი გამორიცხავს მოცემულ სისტემაში ჩართული, მათ შორის ინფლუენსერის ავტონომიურობის როლს, რაც ნიშნავს იმას, რომ, პირობითად, მეინსტრიმ კონსერვატორ ბენ შაპიროს, რომც არ მოსწონდეს ალტერნატიული მემარჯვენე სივრცის წარმომადგენლების უმრავლესობა, ვინაიდან ის არის ამ მედიასისტემის ნაწილი, ის ავტომატურად აცოცხლებს მოცემულ ველს და, შესაბამისად, მისი ნების საწინააღმდეგოდ, მოცემული ველი ასევე გააძლიერებს ისეთ ანტისემიტ, თეთრ ნაციონალისტ ინფლუენსერს, როგორც არის რიჩარდ სპენსერი. მოცემული მაგალითი იმიტომაცა საინტერესო, რომ ბენ შაპირო რელიგიურად და ეთნიკურად ებრაელია და მკვეთრად ეწინააღმდეგება ნებისმიერ ანტისემიტურ და ნეონაციისტურ იდეოლოგიებს. ეს მაგალითი ნათელი ილუსტრაციაა თავად მოცემული ალტერნატიული მემარჯვენე საინფორმაციო ველის მრავალფეროვნების და თავად ამ ველის ინფლუენსერების ერთმანეთისგან მკვეთრი განსხვავებულობის, რაც მოცემულ საკითხს კიდევ უფრო მეტად საინტერესოს ხდის.

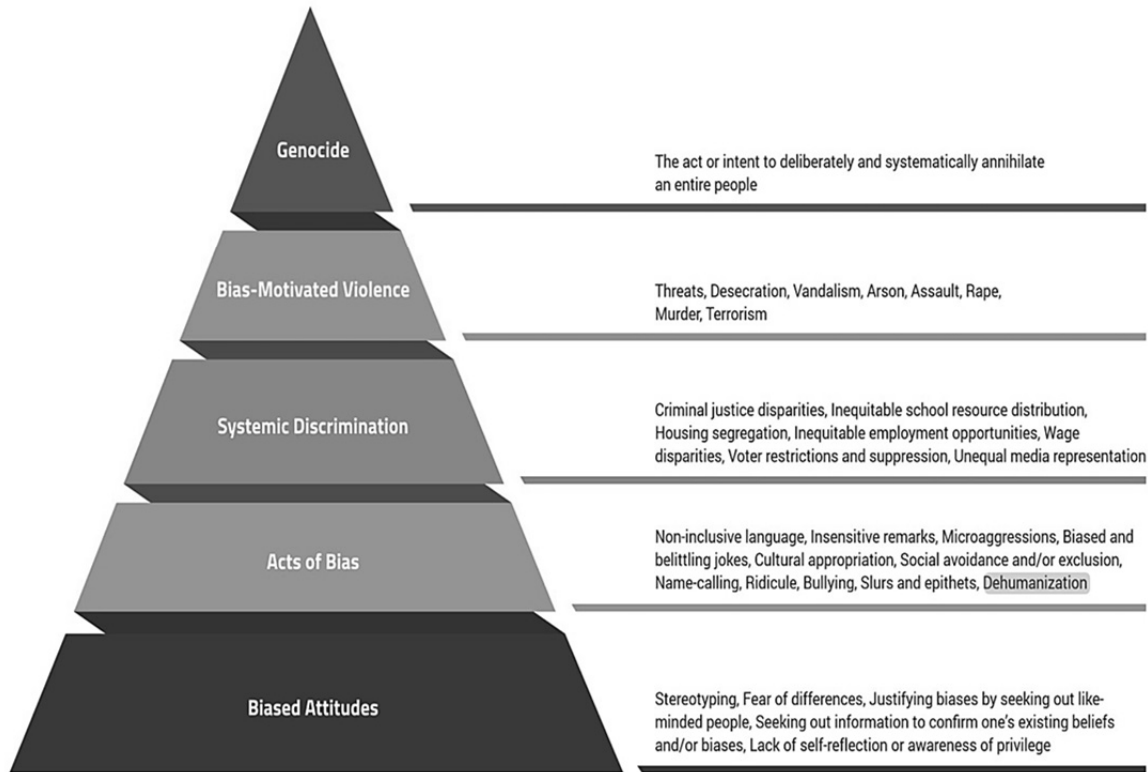
ისევე, როგორც ალტერნატიული მემარჯვენე მილსადენის თეორია, სიძულვილის პირამიდის თეორიაც არის ერთგვარი ეტაპობრივი რადიკალიზაციის ამხსნელი სისტემა. მოცემული პირამიდა შეიმუშავა დეფამაციის საწინააღმდეგო ლიგამ (Anti-Defamation League), რომელიც არის სიძულვილის ენასთან და ჯგუფებთან მებრძოლი ყველაზე დიდი ორგანიზაცია. სიმბოლურად მოცემული პირამიდის შექმნა მოხდა 2018 წელს, ანუ 2010-იან წლებში, როდესაც აქტუალურობას იძენს ალტერნატიული მემარჯვენეობა.

მას პირამიდის ფორმა იმიტომ აქვს, რომ ისაა დაყოფილი სხვადასხვა დონედ ვერტიკალურად და ხსნის სიძულვილის ენის გარკვეულ ეტაპობრივ განვითარებას. პირველ დონეზე ჩვენ ვხვდებით ტენდენციურ დამოკიდებულებებს: სტერეოტიპები, არასენსიტიური შენიშვნები, განსხვავებების შიში, არაინკლუზიური ენა, მიკროაგრესია და სხვა; მეორე დონე არის ტენდენციური ქმედებები: ბულინგი, დაცინვა, სახელების შერქმევა, ცილისწამება, ეპითეტები, დეჰუმანიზაცია და სხვა; მესამე დონე არის დისკრიმინაცია: ეკონომიკური, პოლიტიკური, საგანმანათლებლო, დასაქმება, სეგრეგაცია და სხვა; მეოთხე დონე არის ტენდენციებისგან გამონეული ძალადობა: მკვლელობა, გაუპატიურება, თავდასხმა, ვანდალიზმი, ტერორიზმი, მუქარები და სხვა; მეხუთე დონე კი არის გენოციდი. პირამიდა – ფიგურა N3.

მოცემული თეორია ჩვენ გვხმარება გავიაზროთ ის ფაქტორი, თუ როგორ აწარმოებს შესაბამისი ნარატივები და ენის გამოყენება კონკრეტულ პოლიტიკურ ქმედებებს. გარკვეული ტიპის სიტყვების და შინაარსების წარმოება საჯარო დისკურსში ბუნებრივად ქმნის გარკვეული ტიპის აღქმებს იმ ადამიანების თუ ჯგუფების მიმართ, რომლებთან მიმართებაშიც მოცემული ტიპის სიტყვები და შინაარსები გამოიყენება. აღნიშნული თეორია არის, ფაქტობრივად, სიტყვის და თავისუფლების გამოხატვის კონტექსტში რა დებატებიც არსებობს, მოცემული დებატების კონკრეტული მხარის ყველაზე ძლიერი და მარტივი ამხსნელი სქემა, თუ რატომ არის საჭირო მათ შორის საჯარო დისკურსის გარკვეულ ჩარჩოებში მოქცევა. სიმბოლურია ის, რომ ალტერნატიული მემარჯვენე სივრცის ერთ-ერთი ყველაზე მეტად საძულველი ფენომენი იყო/არის ეგრეთ წო-

ADL PYRAMID OF HATE

The Pyramid of Hate illustrates the prevalence of bias, hate and oppression in our society. It is organized in escalating levels of attitudes and behavior that grow in complexity from bottom to top. Like a pyramid, the upper levels are supported by the lower levels; unlike a pyramid, the levels are not built consecutively or to demonstrate a ranking of each level. Bias at each level reflects a system of oppression that negatively impacts individuals, institutions and society. Unchecked bias can become “normalized” and contribute to a pattern of accepting discrimination, violence and injustice in society. While every biased attitude or act does not lead to genocide, genocide takes place within a system of oppression in which the attitudes and actions described at the lower levels of the pyramid are accepted. When we challenge those biased attitudes and behaviors in ourselves, others and institutions, we can interrupt the escalation of bias and make it more difficult for discrimination and hate to flourish.

დებული პოლიტიკური კორექტულობა, რომელიც არის ალტერნატიულ მემარჯვენე ნარატივებში წარმოდგენილი, როგორც განსხვავებული აზრის მქონე ადამიანების გაჩუმების ხერხი. მოცემულ ნარატივებში „ლიბერალური ელიტა“, ან „კულტურული მარქსისტები“, ან „ებრაელები“ პოლიტიკური კორექტულობის არგუმენტით აჩუმებენ და დევნიან მოსახლეობას. ამ მსხვერპლის როლის შექმნა ძალიან ირონიულია იმ თვალთახედვით, რომ მოცემული პირამიდა ზუსტად აჩენს, როგორ შეიძლება შეიქმნას ჯერ ნარატიულად და შემდგომ უკვე კონკრეტული მოქმედებებით რეალური მსხვერპლი.

2017 წელს აშშ-ში, შარლოტსვილში ჩატარდა “Unite the Right” მარში, რომლის ორგანიზატორებიც იყვნენ ალტერნატიული მემარჯვენე ჯგუფები. მარშის მიზანი იყო გენერალ რობერტ ლის ძეგლის მოხსნის ინიციატივის გაპროტესტება. აღნიშნული მარშისას დემონსტრანტები ყვიროდნენ „შენ ჩვენ ვერ ჩაგვანაცვლებ, ებრაელები ჩვენ ვერ ჩაგვანაცვლებენ“. ამ დემონსტრაციას მოჰყვა დიდი შეტაკებები, უამრავი ადამიანი დაშავდა, დაიღუპა ერთი კონტრდემონსტრანტი და ორი პოლიციელი. ეს მარში ორგანიზებული იყო ზუსტად იმ ადამიანების მიერ, რომლებიც შეგვიძლია მივიჩნიოთ რადიკალური ალტერნატიული მემარჯვენე ინტერნეტსივრცის ინფლუენსერებად (მაგალითად, რიჩარდ სპენსერი). ეს არის ერთი მაგალითი მხოლოდ იმისა, თუ როგორ

არის შესაძლებელი ინტერნეტში წარმოებული რადიკალური ნარატივები გადაიქცეს კონკრეტულ პოლიტიკურ და ძალადობრივ ქმედებებად.

2015 წლის 17 ივნისს, აშშ-ში, ჩარლსტონში ახალგაზრდა შეიარაღებულმა მამაკაცმა მასობრივი ხოცვა მოაწყო შავკანიანების ეკლესიაში, რამაც იმსხვერპლა 9 ადამიანი. მოცემული სიძულვილის აქტის განმარტებელი იყო 21 წლის ახალგაზრდა დილან რუფი. ფედერალურმა პროკურორმა პირდაპირ თქვა, რომ დილან რუფი იყო რადიკალიზებული ონლაინ სივრცეში. 2019 წლის 15 მარტს, ავსტრალიაში, ქრაისტჩერჩის მეჩეთში ახალგაზრდა მამაკაცმა მოაწყო მასობრივი ხოცვა, რასაც შეეწირა 51 ადამიანის სიცოცხლე. მოცემული მასობრივი ხოცვა მოაწყო ბრენტონ ტარანტმა, რომელმაც მიზანმიმართულად განახორციელა თავდასხმა მუსულმან მოსახლეობაზე. დამნაშავემ შემდგომ გამოძიებასთან თავისით აღიარა, რომ ონლაინ სივრცეს დიდი ზეგავლენა ჰქონდა მის მოტავაცეობაზე, მათ შორის იუთუბსაც.

მოცემული ორი მაგალითი არის კარგი ილუსტრაცია იმისა, თუ როგორ ახერხებს ალტერნატიული მემარჯვენე ინტერნეტსივრცე იმ დონის ზეგავლენის მოხდენას ადამიანებზე, რომ მათ მოაწყონ, მათ შორის, მასობრივი ხოცვა ადამიანების. როდესაც მე მოცემული სტატიის სათაურად ვიყენებ იდენტობის ფორმირებას ინტერნეტსივრცეში, ზუსტად ამას ვგულისხმობ. ის ნარატივები, რომელთა ინსტალირებაც ხდება აუდიტორიის თავებში, შემდგომ აყალიბებენ ახალ აღქმებს სამყაროსი და, შესაბამისად, ახალ იდენტობებს.

სიძულვილის პირამიდის სქემით მარტივად არის შესაძლებელი დავაკავშიროთ ერთმანეთთან ნარატივები და ქმედებები. მაგალითად, კონკრეტული ჯგუფების მიმართ სტერეოტიპული წარმოდგენების შექმნა, შემდგომ მათი ბულინგი, დისკრიმინაცია და რადიკალურ შემთხვევებში ხოცვა, არის ერთგვარი ეტაპობრივი სვლა ადამიანის რადიკალიზაციამდე. ნებისმიერი ტიპის რადიკალიზაცია და სხვა ჯგუფების დევნა მოცემულ სქემაში იწყება ენიდან. ჯერ უნდა მოხდეს იდენტიფიცირება და წარმოსახვა კონკრეტული ჯგუფების, მათ მიმართ შესაბამისი წარმოდგენების შექმნა და შემდგომ იწყება უკვე ქმედებებზე გადასვლა, რაც ყველაზე მეტად რადიკალურ შემთხვევებში, რასაც ვხვდებით ისტორიაში მათ შორის, მთავრდება გენოციდით და კონკრეტული ჯგუფების მასობრივი განადგურებით.

დასკვნა

2016 წელს, ინტერვიუში ვაის ნიუსთან, რიჩარდ სპენსერმა თქვა, რომ ალტერნატიული მემარჯვენეობისთვის დამახასიათებელია, რომ ის მოდის ინტერნეტიდან და არსებობს მიზეზები რატომაც ხდება ასე. პირველ რიგში, ყველა ახალი მოძრაობა წამოვა მომავალში ინტერნეტიდან. მოცემული განცხადება ალტერნატიული მემარჯვენე ინტერნეტსივრცის ერთ-ერთი ყველაზე რადიკალური და გავლენიანი წარმომადგენლისგან საერთოდ არ არის გასაკვირი, ვინაიდან ალტერნატიული მემარჯვენე იდენტობა არის ერთ-ერთი პირველი პოლიტიკური იდენტობა, რომელიც დაკონსტრუირდა ინტერნეტის მეშვეობით.

ბუნებრივია, ინტერნეტი, როგორც გლობალური და ახალი საინფორმაციო გამტარი, არის უნიკალური თავისი ღიაობით, მასშტაბურობით და, რაც მთავარია, ის არის საზღვრებს მიღმა. ინტერნეტზე წვდომა, 2023 წლის მონაცემებით, აქვს დაახლოებით მსოფლიო მოსახლეობის 63%-ს, რაც იმას ნიშნავს, რომ მოცემულ სტატიაში წარმოდგენილ ნარატივებზე წვდომა ექნებოდა და აქვს დღესაც ყველას, ვისაც, რა თქმა უნდა, ინგლისური ენა ესმის და 2023 წლის მონაცემებით ეს არის მსოფლიო მოსახლეობის დაახლოებით 18%. ამის გათვალისწინებით შეგვიძლია თავისუფლად ვთქვათ, რომ ეს ახალი საინფორმაციო გამტარი არის ყველაზე მეტად ყოვლისმომცველი და, შესაბამისად, ეფექტური.

2010-იან წლებში წარმოებული მოცემული ინტერნეტნარატივები გაცოცხლდა უკვე უშუალოდ პოლიტიკურ პროცესებში. ბევრი მათგანი გახდა ნორმალიზებული და ათვისებული სხვადასხვა მეინსტრიმული მემარჯვენე პოლიტიკური ჯგუფების მიერ და, მეტიც, მთავარი რიტორიკული და იდეოლოგიური იარაღიც გახდა მათი. სხვა ნარატივები, განსაკუთრებით, უფრო რადიკალური (მაგალითად, ანტისემიტური) კი კვლაც დარჩა ნორმალიზების მიღმა, თუმცა ეს მხოლოდ პოლიტიკურ-პრაგმატული სელექციის საკითხია. დასავლურ მემარჯვენე პოლიტიკურ ჯგუფებში ფემინიზმის, პოლიტიკური კორექტულობის, ისლამის და გენდერის პოლიტიკის კრიტიკა, მათ შორის კულტურული მარქსიზმის კონცეფციის და ფრანკფურტის სკოლის გამოყენებითაც კი გახდა ჩვეულებრივი ამბავი. მოცემულის ახსნა შესაძლებელია ზუსტად ახალი კულტურულ-პოლიტიკური იდენტობების ჩამოყალიბებით უშუალოდ საზოგადოებრივ ველზე, რომლებშიც ინსტალირდა ეს ნარატივები და, შესაბამისად, გაფორმდა ახალი ელექტორალური იდენტობები შესაბამისი მოთხოვნებით. მოცემულ სტატიაში ნახსენები „კულტურული ომების“ საკითხი გახდა ბევრი პოლიტიკური ჯგუფის მთავარი საყრდენი დასავლეთში, ამიტომაც ხშირად შევხვდებით კამათს დასავლურ მეინსტრიმულ მედიაში ისლამზე, იმიგრაციაზე, ფემინიზმზე და გენდერზე. როგორც ენდრიუ ბრეიტბარტმა თქვა – „Politics is downstream from culture“, შესაბამისად, თუ პოლიტიკას განაპირობებს კულტურა, კულტურა კი ყალიბდება აღქმებით და ღირებულებებით, რომლებსაც აყალიბებს შესაბამისი ნარატივები, მაშინ ნებისმიერი ტიპის იდენტობა ყოველთვის უნდა იქნეს განხილული ნარატიულ კონტექსტში: იდენტობა კონსტრუირდება ნარატიულად.

ის ნარატივები, რომლებიც მოცემულ სტატიაში გავაანალიზე, შესაძლებელია მოვისმინოთ მსოფლიოს ნებისმიერ წერტილში, მათ შორის საქართველოშიც. ამიტომაც მნიშვნელოვანია აკადემიური სივრცის ყურადღება გამახვილდეს მოცემული საინფორმაციო გამტარის გავლენის ანალიზზე ნებისმიერ სფეროში, განსაკუთრებით კი სოციალურ, კულტურულ და პოლიტიკურ, ანუ იმ სფეროებზე, რომლებიც აყალიბებენ საზოგადოებრივ დისკურსს და, შესაბამისად, საზოგადოებრივ იდენტობას.

MIKHEIL TSVERAVA

THE FORMATION OF ALTERNATIVE RIGHT-WING IDENTITY IN THE 2010S WESTERN INTERNET SPHERE

Summary

The 2010s are a period of emergence of the alternative right in the West, which is often associated with the migration crisis and dissatisfaction with liberal democracy. In the same years, there is a kind of rise in the use of social networks, and accordingly, the creation of political discourses begins in the Internet space, in which the alternative right will also have a big role. With the launch of Donald Trump's election campaign in 2015, the role of the Internet as an effective tool for spreading information and therefore an effective identity producer is becoming clearer.

Moreover, Donald Trump's election campaign is accompanied by a parallel political campaign in the Internet space, on social networks, which has had a great impact on the Western political discourse as a whole. During this period, an alternative network is created on the Internet, which I call an alternative right-wing network in this text. This network, as researchers call it, will create the so-called alt right pipeline/alt right rabbit hole, which refers to a certain type of transformation of a person when, by giving certain relatively lighter right-wing narratives to a person, you are pushing this person more and more to go to ultra-right narratives, which ultimately leads to radicalization.

The alternative right-wing network begins the process of cultural transformation to a certain extent, and therefore it is not surprising when in this network (along with the mainstream right-wing Media), the narrative of culture wars was created, according to which the West is in the conditions of cultural war, which is taking place within the West, between different socio-cultural and ideological groups. This term comes from the Bismarck period kulturkampf, which meant Bismarck's confrontation with the Catholic Church, although around the second half of the twentieth century, certain right-wing groups dissatisfied with the cultural revolution of the 60s begin to revive the given term in a new sense, where the narrative of the cultural revolution vs traditional culture is created.

It is not surprising that E. Michael Jones, one of the creators of this narrative in the 80s, calls his magazine Culture Wars, and already in the 2010s he begins to spread this narrative on the Internet. However, E. Michael Jones is only one small part of the big movement that we can call an alternative right-wing movement. Andrew Breitbart, who is the founder of Breitbart Media and whose words become a certain theoretical framework for the production of cultural warfare, is considered the godfather of modern American culture wars: "Politics is downstream from culture".

However, in this paper I am less interested in the processes given in the political field itself, but the subject of my research is alternative right-wing discourses on the Internet and the spread of cultural warfare in social networks. According to data&Society research, in 2018, one of the most viewed political contents on the Internet website, YouTube, was created by alternative right-wing channels. The best example of this is the 2018 data, according to which the most popular live (stream) video was a debate between two alternative right-wing influencers (Richard Spencer and Sargon of Akkad), watched live by 100,000 people. This is certainly just one example.

In the second half of the 2010s (especially since 2015), YouTube becomes an information battleground for culture wars, where a network of alternative right-wing influencers begins to show their real power. The unique ability of social networks to make anyone an influencer is used quite effectively by alternative right-wing Internet influencers, which will be followed by their sharp appearance and dominance in the informational/political field of Western social networks for some time. The opinion makers operating in the alternative right-wing network are people of different ideologies, starting with centrist liberals and ending with ultra-nationalist racists.

The whole point of alternative Internet space is precisely that their interaction with each other and their specific narratives create a certain type of anti-establishment grand narrative. In these groups, I will consider, for example: Sargon of Akkad (the same as Carl Benjamin, who identified himself as classically liberal), Stefan Molyneux (libertarian social media activist), Ben Shapiro (conservative), Steven Crowder (populist, nationalist), Richard Spencer (far-right white nationalist). This list is just a small group of people that I will focus on in this paper. I specifically focused on their ideological affiliations to make it clear to readers how diverse groups operated in the alternative right-wing Internet space in the 2010s.

In this paper, I will try, on the one hand, to analyze the emergence of an alternative right-wing network in the Internet space, where I will explain how complex influencer networks generally are created, on the other hand, I will directly analyze the results produced by the given network. By results, I mean the analysis of narratives produced directly by alternative right-wing influencers and the impact of the given alternative narratives directly on the audience, that is, on how a new type of identity is produced by the given alternative right-wing network.